

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра транспортних засобів та та інженерного забезпечення охорони державного кордону
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Пдб 07.2 «БУДОВА МАШИН ПРИКОРДОННОГО ПІДРОЗДІЛУ»**

ОПП «ПРАВООХОРОННА ДІЯЛЬНІСТЬ»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 26 Цивільна безпека
Спеціальність: 262 Правоохоронна діяльність
Кваліфікація: бакалавр правоохоронної діяльності
Професійна кваліфікація: офіцер тактичного рівня Державної прикордонної служби України
Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Будова машин прикордонного підрозділу» є вибірковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність» спеціальності «Правоохоронна діяльність» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Вивчається протягом 5 семестру на кафедрі транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону.

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у курсантів системних знань з конструкції машин, що застосовуються в підрозділах Державної прикордонної служби України, створення підґрунтя для набуття курсантами здатності до розв’язання складних спеціалізованих задач та практичних проблем у майбутній професійній діяльності, в тому числі до самостійного освоєння перспективних зразків автомобільної та бронетанкової техніки.

Завдання навчальної дисципліни

засвоєння курсантами системних знань з конструкції типових складових елементів автобронетанкової та інженерної техніки;

оволодіння курсантами уміннями інженерного мислення та створення підґрунтя для розроблення майбутніми фахівцями обґрунтованих пропозицій щодо раціональної експлуатації зразків автобронетанкової та інженерної техніки і забезпечення її постійної готовності до використання за призначенням;

набуття навиків самостійного пошуку, систематизації, аналізу і використання у професійній діяльності науково-технічної інформації

ВИКЛАДАЧІ:

Доцент кафедри транспортних засобів та інженерного забезпечення охорони державного кордону кандидат технічних наук, доцент Сергій ПСЬОЛ, e-mail: psiol-s@ukr.net.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

«Прикордонна служба», «Загальна тактика», «Інженерне забезпечення охорони кордону».

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Спеціалізований клас (120/13), машини автомобільного парку, комплект навчальних агрегатів, механізмів, збірних одиниць та деталей зразків автобронетанкової техніки, комплект презентаційних матеріалів, комплект роздавальних матеріалів, комп’ютер (ноутбук), мультимедійний проектор, екран.

Програмне забезпечення: Microsoft PowerPoint.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ЄКТС	Кількість годин																Форми підсумкового контролю								
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований залік	Залік			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота					контрольна робота		
3	5	3	90	40	2	34									4	20	20							30		+	
Усього за дисципліну		3	90	40	2	34									4	20	20							30		+	

Основні методи навчання: МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.3.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Оцінювання
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
ЗК-5	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
ЗК-7	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
ЗК-8	Здатність приймати обґрунтовані рішення	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності		
СК-15	Здатність до застосування спеціальної техніки, спеціальних, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності	МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
ВК-2	Здатність опанувати та застосовувати систему та процеси забезпечення безпеки державного кордону, моделі інтегрованого управління кордонами, функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, способів застосування сил і засобів, оцінювання їх ефективності	МК1.1; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
ВК-5	Здатність організувати підготовку озброєння, спеціальної техніки і технічних засобів охорони кордону до застосування, експлуатацію і технічне обслуговування з використанням фізичних основ їх побудови, інженерних знань та дотриманням вимог єдиної системи конструкторської документації	МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методика навчання	Оцінювання
РН	Застосовувати штатні машини підрозділу та знання з їх конструкції для проведення процедур, пов'язаних з перевіркою та обслуговуванням машин підрозділу в обсязі, визначеними інструкціями з експлуатації	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3
РН	Організувати комплексне функціонування підсистем побудови охорони державного кордону, застосувати сили і засоби інженерно-технічного забезпечення у різних умовах обстановки	МН1.1; МН1.2; МН1.3; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН3.2; МН3.3.	МК1.1; МК1.3; МК2.1; МК2.4; МК2.8; МК3.1; МК3.2; МК4.3

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ 3 курс (5 семестр)

Запланована кількість аудиторного навантаження – 40 годин

№ теми	Найменування тем	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин					Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5			
1	Автомобільні двигуни	14	Л2	Гр2	Гр2	Гр2	Гр6	9	1/1Л(2); 1/2Гз(2); 1/3Гз(2); 1/4Гз(2); 1/5Гз(6)	14
2	Автомобільні трансмісії	12	Гр2	Гр2	Гр2	Гр2	Гз4	10	2/1Гз(2); 2/2Гз(2); 2/3Гз(2); 2/4Гз(2);	8
3	Системи керування та ходова частина машин	10	Гр2	Гз2	Гз2	Гр2	Гз2	11	2/5Гз(4); 3/1Гз(2); 3/2Гз(2); 3/3Гз(2); 3/4Гз(2);	12
	Диференційований залік	4	Дз4					12	3/5Гз(2); Дз(4)	6
	Всього	40							Всього	40

Умовні скорочення

Лекція – Л

Диференційований залік – Дз

Групове заняття – Гз

Заняття, що обов'язкове для оцінювання - Гз4

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ за няття	Види навчальних занять, завдань	Кількість годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
3 курс					
5 семестр					
1			23 (14)	Автомобільні двигуни	
	1	Лекція	2	Введення в дисципліну 1. Мета, задачі та послідовність вивчення дисципліни 2. Автомобільна, бронетанкова та інженерна техніка ДПСУ 3. Загальна будова автомобіля.	[1.1] с. 3, 25-28; [1.2] с. 2, 13-15; [1.3] с. 1-5; [2.1] с. 9-17 [2.2] с. 5-13
	2	Групове заняття	2	Загальна будова двигуна внутрішнього згорання. Кривошипно-шатунні та газорозподільні механізми. 1. Призначення, типи та загальна будова автомобільних двигунів. 2. Кривошипно-шатунні механізми. 3. Газорозподільні механізми.	[2.1] с. 18-61 [2.2] с. 14-47 [2.3] с. 10-15, 45-48
		Самостійна робота	2	Конструкція механізмів автомобільних двигунів та їх елементів 1. Конструкція кривошипно-шатунного механізму та його елементів. 2. Конструкція газорозподільного механізму та його елементів	[2.1] с. 18-61 [2.2] с. 14-47 [2.3] с. 10-15, 45-48
	3	Групове заняття	2	Системи охолодження і мащення 1. Системи охолодження 2. Системи мащення	[2.1] с. 62-86; [2.2] с. 48-66 [2.3] с. 426-441 [3.1] с. 17-27
		Самостійна робота	2	Конструкція систем охолодження і мащення двигунів та їх елементів 1. Конструкція системи охолодження та її елементів. 2. Призначення, варіанти конструкції та принцип дії пускових підігрівачів 3. Конструкція системи мащення та її елементів	[2.1] с. 62-86; [2.2] с. 48-66 [3.1] с. 24-27 [1] с. 28-31
	4	Групове заняття	2	Системи живлення 1. Системи живлення карбюраторних двигунів. 2. Системи живлення двигунів із впорскуванням бензину. 3. Системи живлення дизельних двигунів.	[2.1] с. 87-120 [2.2] с. 67-106 [2.3] с. 203-263
		Самостійна робота	2	Система живлення двигуна газом 1. Загальна будова і принцип дії системи живлення стисненим газом. 2. Загальна будова і принцип дії системи живлення скрапленим газом.	[2.1] с. 120-122; [2.2] с. 107-109; [2.3] с. 263-268 [3.1] с. 54-59

1	2	3	4	5	6
	5	Групове заняття	6	Варіанти конструкції автомобільних двигунів 1. Чотирихциліндровий карбюраторний двигун. 2. Чотирихциліндровий двигун із впорскуванням бензину. 3. Чотирихциліндровий дизельний двигун.	[3.1] с. 4-54, 79-89 [1] с. 7, 10, 16-34, 66-70, 87-101 [2] с. 8-9, 21-22, 92-98, 113, 144-147, 159-160, 166 [3] с. 15, 26, 100-103, 177, 204, 312, 316-319, 321
		Самостійна робота	3	Особливості конструкції двигунів машин прикордонних підрозділів 1. Особливості конструкції механізмів двигунів. 2. Особливості конструкції систем двигунів.	[3.1] с. 4-54, 79-89 [1] с. 7, 10, 16-34, 66-70, 87-101 [2] с. 8-9, 21-22, 92-98, 113, 144-147, 159-160, 166 [3] с. 15, 26, 100-103, 177, 204, 312, 316-319, 321
2			43 (12)	Автомобільні трансмісії	
	1	Групове заняття	2	Конструкції автомобільних зчеплень 1. Призначення, класифікація зчеплень. 2. Загальні відомості про конструкції фрикційних зчеплень автомобілів.	[2.1] с. 151-152, 172-185 [2.2] с. 152-167 [3.6] с. 13-23
		Самостійна робота	2	Будова і робота фрикційних зчеплень 1. Будова фрикційного зчеплення 2. Принцип роботи фрикційного зчеплення	[3.7] с. 62-86 [3.2] с. 23-65
	2	Групове заняття	2	Конструкції автомобільних коробок передач 1. Призначення, класифікація коробок передач. 2. Загальні відомості про конструкції коробок передач автомобілів.	[2.1] с. 153-167, 186-194 [2.2] с. 135-148, 167-175 [3.2] с. 67-76
		Самостійна робота	2	Будова і робота механічних коробок передач 1. Будова механічної коробки передач 2. Принцип перемикання передач і передавання обертового моменту в механічних коробках передач	[3.2] с. 76-122
	3	Групове заняття	2	Конструкції автомобільних роздавальних коробок та карданних передач 1. Призначення, класифікація роздавальних коробок. 2. Загальні відомості про конструкції роздавальних коробок автомобілів. 3. Призначення, класифікація та загальні відомості про конструкції карданних передач.	[2.1] с. 168-172, 194-203 [2.2] с. 149-152, 175-182, 193-197 [3.2] с. 124-127, 147-160
		Самостійна робота	2	Будова і робота роздавальних коробок 1. Будова і робота роздавальної коробки з блокованим приводом ведучих мостів 2. Будова і робота роздавальної коробки з диференціальним приводом ведучих мостів.	[3.2] с. 127-146
	4	Групове заняття	2	Конструкції автомобільних головних передач та диференціалів 1. Призначення, класифікація головних передач. 2. Призначення, класифікація диференціалів. 3. Загальні відомості про конструкції головних передач та диференціалів автомобілів.	[2.1] с. 203-215 [2.2] с. 182-193 [3.2] с. 161-176

1	2	3	4	5	6
2		Самостійна робота	2	Будова і робота елементів ведучого моста 1. Будова і робота головних одинарних і подвійних головних передач. 2. Будова і робота шестеренних міжколісних диференціалів. 3. Будова і робота кулачкових міжколісних диференціалів.	[3.2] с. 176-217
		Індивідуальне завдання (реферат)	20	Виконання реферату за заданою тематикою	ТО та ІЕ зразків машин
	5	Групове заняття	4	Варіанти конструкції автомобільних трансмісій 1. Трансмісія повнопривідного легкового автомобіля 2. Трансмісія двохвісного автомобіля-фургона	[3.2] с. 52-55, 61-63, 104-110, 114-117, 139-144, 193-201, 203-24 [1] с. 7, 121-123, 130-132, 142-143, 146-148 [2] с. 9, 169-171, 176-178, 195, 199-201, 215-216, 221-222, 226, 230-231 [3] с. 15, 130-131, 169-170, 175, 194-196, 280, 310, 358
		Самостійна робота	3	Особливості конструкції трансмісій машин прикордонних підрозділів 1. Особливості конструкції зчеплень і коробок передач. 2. Особливості конструкції роздавальних коробок і карданних передач. 3. Особливості конструкції головних передач і диференціалів.	[3.2] с. 52-55, 61-63, 104-110, 114-117, 139-144, 193-201, 203-24 [1] с. 7, 121-123, 130-132, 142-143, 146-148 [2] с. 9, 169-171, 176-178, 195, 199-201, 215-216, 221-222, 226, 230-231 [3] с. 15, 130-131, 169-170, 175, 194-196, 280, 310, 358
3			16 (10)	<i>Системи керування та ходова частина машин</i>	
	1	Групове заняття	2	Конструкції гальмових систем автомобілів 1. Призначення і класифікація гальмових систем. 2. Конструктивні схеми гальмових систем.	[2.1] с. 309-346 [2.2] с. 241-276 [3.3] с. 57-82
	2	Групове заняття	2	Варіанти конструкції гальмових систем автомобілів. 1. Гальмові системи легкових автомобілів. 2. Гальмові системи автомобіля-фургона.	[3.3] с. 104-121 [1] с. 180-186 [2] с. 268-269 [3] с. 366-380
		Самостійна робота	2	Конструкції гальмових систем автомобілів ДПСУ 1. Гальмові механізми. 2. Гальмові приводи. 3. Підсилювачі гальмових приводів	[3.3] с. 104-121 [1] с. 180-186 [2] с. 268-269 [3] с. 366-380
	3	Групове заняття	2	Конструкції рульового керування автомобілів 1. Призначення і класифікація систем рульового керування. 2. Конструктивні схеми рульового керування.	[2.1] с. 285-301 [2.2] с. 224-240 [3.3] с. 6-22

1	2	3	4	5	6
	4	Групове заняття	2	Варіанти конструкції рульового керування автомобілів 1. Рульове керування легкового повнопривідного автомобіля. 2. Рульове керування автомобіля-фургона	[3.3] с. 22-56 [1] с. 174-176 [2] с. 258-259 [3] с. 292
		Самостійна робота	2	Конструкції елементів рульового керування автомобілів ДПСУ 1. Рульові механізми. 2. Рульові приводи. 3. Підсилювачі рульового керування	[3.3] с. 22-56 [1] с. 174-176 [2] с. 258-259 [3] с. 292
	5	Групове заняття	2	Ходова частини машин 1. Призначення і класифікація вузлів ходової частини. 2. Ходова частина легкового повнопривідного автомобіля. 3. Ходова частина автомобіля-фургона.	[2.1] с. 217-223, 252-279 [2.2] с. 198-224 [3.3] с. 134-154 [1] с. 156-157 [2] с. 9, 240-242, 254 [3] с. 16, 133-135, 183-188, 200-201, 243-244
		Самостійна робота	2	Характеристика ходової частини автомобіля 1. Маркування шин автомобілів 2. Характеристика складових елементи ходової частини автомобілів	[3.3] с. 146-148 [3] с. 16, 183-188
		Самостійна робота	4	Підготовка до диференційованого заліку	[2.1]-[2.3], [3.1]-[3.10], [1]-[3]
		Диференційований залік	4		
Разом за 5 семестр			90		
Разом за 3 курс			90		
Усього за дисципліну			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

1.1. Наказ МВС України № 577 від 09 липня 2018 р. «Про затвердження Інструкції з автомобільного та бронетанкового забезпечення».

1.2. Наказ МВС України № 595 від 18 липня 2017 р. «Про затвердження Інструкції про порядок використання автомобільної та бронетанкової техніки в Державній прикордонній службі України на мирний час».

1.3. Наказ МВС України № 156 від 02 березня 2019 р. «Про затвердження Інструкції з організації інженерного забезпечення охорони державного кордону України».

2. Базова

2.1. Сирота В.І., Сахно В.П. Автомобілі, основи конструкції, теорія: Навчальний посібник. К.: Арістей, 2011. 356 с. ((Бібліотека НАДПСУ – 8 прим.)

2.2. Сирота В. І., Основи конструкції автомобілів : навчальний посібник / В. І. Сирота. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – К. : Арістей, 2006. – 280 с. (Бібліотека НАДПСУ – 49 прим.)

2.3. Абрамчук Ф. І. та ін. Автомобільні двигуни. /Ф.І. Абрамчук, Ю. Ф. Гутаревич, К. Е. Долганов, І. І. Тимченко. К.: Арістей, 2004. 476 с. (Бібліотека НАДПСУ – 25 прим.)

3. Допоміжна

3.1. Полюк В.С., Псьол С.В., Стрельбицький В. А. Автомобілі Державної прикордонної служби України. Частина II. Автомобільні двигуни. Видавництво НАДПСУ 2005. – 141 с. (Бібліотека НАДПСУ – 149 прим.)

3.2. Алтухов О. О., Полюк В. С., Псьол С. В. Конструкції автомобільних трансмісій: Навчальний посібник. Хмельницький: Вид. НАДПСУ, 2006. 220 с. (Бібліотека НАДПСУ – 124 прим.)

3.3. Псьол С. В., Полюк В. С. Системи керування і ходова частина автомобілів: Навчальний посібник. Хмельницький: Вид. НАДПСУ, 2006. 196 с. (Бібліотека НАДПСУ – 178 прим.)

4. Інформаційні ресурси в Інтернеті (Інтранеті)

4.1. Автомобили ГАЗ-2705, 2705 комби, 3221. Руководство по ремонту и техническому обслуживанию. М.: Атласы автомобилей, 2000. 288 с. с илл. Режим доступу: <https://cutt.ly/vylo3vY> Заголовок з екрану. Мова – рос.

4.2. Chevrolet NIVA выпуска с 2009 г. Устройство, эксплуатация, обслуживание, ремонт [Электронный ресурс] : М.: ООО «Книжное издательство «За рулем». 2012. 368 с. Режим доступу: <https://cutt.ly/uylpgPf> Заголовок з екрану. Мова – рос.

4.3. Автомобили Renault/Dacia Duster (с 2011 г.). Эксплуатация, обслуживание, ремонт. Иллюстрированное практическое пособие. М.: ООО «Мир Автокниг», 2012.416 с.: ил. Режим доступу: <https://cutt.ly/Wyla4YA> Заголовок з екрану. Мова – рос.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни.

Під час поточного і підсумкового контролів використовуються критерії оцінювання визначені у «Положенні про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького». Форма та зміст критеріїв оцінювання результатів поточного контролю з кожного заняття навчальної дисципліни визначаються у відповідних методичних розробках, а форма та критерії оцінювання результатів підсумкового контролю – у методичних матеріалах для проведення диференційованого заліку.

Поточний контроль.

Оцінювання знань при поточному контролі здійснюється за чотириохальною шкалою відповідно до «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького». Результати самостійної та індивідуальної роботи оцінюються як «зараховано» або «не зараховано».

Загальну оцінку за аудиторну роботу необхідно вираховувати як середньоарифметичну з поточних оцінок, шляхом ділення суми оцінок (5,4,3,2), на кількість оцінок, отриманих протягом семестру. Для розрахунку, кількість поточних оцінок повинна бути не менше чотирьох.

Середньоарифметична оцінка з поточних оцінок складається з оцінок за аудиторну роботу та проставляється окремою графою в журналі обліку навчальних занять з округленням до 0,01 після останнього в семестрі заняття з дисципліни.

До оцінок за аудиторну роботу відносяться оцінки за заняття, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, та оцінки, одержані на інших заняттях.

За матеріалами пропущених занять, під час яких здійснювалось обов'язкове оцінювання, курсант зобов'язаний відвідувати до підсумкового контролю. За кожне пропущене заняття або відсутність оцінки на занятті, під час якого здійснювалось обов'язкове оцінювання, при обчисленні середньоарифметичної оцінки з поточних оцінок рахується «0» балів.

Підсумковий контроль.

Сумарна кількість балів за дисципліну є сумою від середньоарифметичної поточної оцінки, помноженої на ваговий коефіцієнт 0,8, та оцінки за диференційований залік, помноженої на 0,2. У відповідності до набраної сумарної кількості балів, оцінка за дисципліну визначається за національною шкалою, шкалою ЄКТС і 100-бальною шкалою за допомогою «Таблиці відповідності шкал оцінювання» та «Шкали переведення національної системи і системи ЄКТС в 100-бальну систему» наведеної в «Положенні про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького».

Курсант, який отримав середньоарифметичну оцінку з поточних оцінок за аудиторну роботу менше 2,0, не відвідував за самостійну та індивідуальну роботу, не допускається до диференційованого заліку.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання диференційованого заліку, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності екзаменатор проставляє «не допущений», а в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 35 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС.

Умови допуску мають бути виконані за три дні до початку складання диференційованого заліку, визначеного розкладом екзаменаційної сесії.

Курсанта можна звільнити від складання диференційованого заліку на підставі вимог «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

**Шкала
переведення національної системи і системи ЄКТС в
100-бальну систему**

Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС	Сума кількості балів	Традиційна оцінка	Бал за 100-бальною шкалою	Оцінка ЄКТС
5,00	5	100	A	4,50	4	89	B	4,00	4	81	C	3,50	3	74	D	3,00	3	66	E
4,95-4,99	5	99	A	4,43-4,49	4	88	B	3,90-3,99	4	80	C	3,43-3,49	3	73	D	2,94-2,99	3	65	E
4,90-4,94	5	98	A	4,36-4,42	4	87	B	3,84-3,89	4	79	C	3,36-3,42	3	72	D	2,88-2,93	3	64	E
4,85-4,89	5	97	A	4,29-4,35	4	86	B	3,76-3,83	4	78	C	3,29-3,35	3	71	D	2,81-2,87	3	63	E
4,80-4,84	5	96	A	4,22-4,28	4	85	B	3,67-3,75	4	77	C	3,22-3,28	3	70	D	2,74-2,80	3	62	E
4,75-4,79	5	95	A	4,15-4,21	4	84	B	3,59-3,66	4	76	C	3,15-3,21	3	69	D	2,67- 2,73	3	61	E
4,70-4,74	5	94	A	4,08-4,14	4	83	B	3,51-3,58	4	75	C	3,07-3,14	3	68	D	2,60-2,66	3	60	E
4,65-4,69	5	93	A	4,01-4,07	4	82	B					3,01-3,06	3	67	D				
4,60-4,64	5	92	A																
4,55-4,59	5	91	A																
4,51-4,54	5	90	A																

Для визначення кількості балів за шкалою ЄКТС та 100-бальною шкалою у випадку, коли курсант має сумарну кількість балів 2,59 і менше, використовується додаток 2 «Положення про систему поточного і підсумкового оцінювання результатів навчання курсантів (слухачів, студентів) Національної академії Державної прикордонної служби України ім. Б. Хмельницького».

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А
Методинавчання та методиконтролю навчальних досягнень

Шифр	Метод навчання
1. Традиційні методи навчання	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)
2. Активні методи навчання	
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)
3. Інтерактивні методи навчання	
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи

Шифр	Метод контролю навчальних досягнень
1. Попередній контроль	
МК 1.1	Вибірковий усний
МК 1.2	Фронтальний письмовий
МК 1.3	Фронтальний тестовий
МК 1.4	Фронтальний проблемний
МК 1.5	Виконання нормативу
МК 1.6	Виконання вправи
2. Поточний контроль	
МК 2.1	Вибірковий усний
МК 2.2	Колоквіум
МК 2.3	Контрольна робота
МК 2.4	Тестування
МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МК 2.8	Реферат
МК 2.9	Виконання нормативу
МК 2.10	Виконання вправи
3. Рубіжний контроль	
МК 3.1	Фронтальний письмовий
МК 3.2	Фронтальний тестовий
МК 3.3	Фронтальний проблемний
МК 3.4	Виконання нормативу
МК 3.5	Виконання вправи
4. Підсумковий контроль	
МК 4.1	Усний
МК 4.2	Письмовий
МК 4.3	Тестовий
МК 4.4	Проблемний
МК 4.5	Практичний